

Økonomiforbundet
Fag • Fremtid • Fellesskap

FINANSDEPARTEMENTET
POSTBOKS 8008 DEP
AKERSGT 40
0030 OSLO

Deres ref.: 05/2213 FM cw

Vår ref.:

Hamar, 4.august 2005

OBLIGATORISK TJENESTEPENSJON – NOU 2005:15.

Økonomiforbundet har behandlet utredning nr 13 fra Banklovkommissjonen, og har følgende merknader:

Vi er generelt sett positive til at det opprettes en lovfestet tjenestepensjonsordning. Dette er svært viktig for arbeidstakere som til nå ikke har hatt tilbud om slik tilleggspensjon, og samtidig gir det noe mer likhet i konkurransesituasjonen mellom bedrifter med og uten slik ordning.

Vi har forståelse for at Stortinget legger seg på et fornuftig kostnadsnivå for bedriftene når de gjennomfører en slik reform, men mener at man kunne ha strukket dette noe lenger og for eksempel valgt et minstekrav på 3 % - et alternativ som går igjen i innstillingen. Samtidig stiller vi spørsmål ved om det ikke burde vært innført obligatorisk egenandel for de ansatte.

Foranstående begrunnes med at man ved slike grep kunne fått en ordning som ville vært noe nærmere det som er tilfelle for de som allerede har pensjonsordning – både i offentlig og privat sektor. Vi mener det prinsipielt er feil med så kort utbetalingstid som 10 år, og samtidig blir det nå svært stor forskjell på nivået på den lovpålagte ordningen og det "andre" har. Som eksempel på dette vises til tall fra tabell 1.1.1.a som viser at en person med en "gammel 65%-ordning" får kr 110.199 i pensjon med ei inntekt på 6G og 30 års opptjening, mens en med pensjon etter den nye ordningen og med 3% garanti, får kr 42.713 pr år – den første på livstid og den siste i 10 år.

Ansattes egenandel.

Når vi antyder at ordningen med ansattes egenandel burde vært lovfestet, så er det av 2 grunner:

- Ved en lovfesting ville dette spørsmålet vært avgjort – nå lempes problemene som knyttes til et slikt valg, ned på den enkelte bedrift.
- De fleste andre som har tjenestepensjonsordninger, har en regel om at ansatte skal betale 2% av lønn i egenandel. Ved lovfesting kunne man her fått en likebehandling.

Så langt vi kan se, er det forskjell på reglene for ansattes egenandel i Lov om foretakspensjon og i de foreslåtte regler om dette i Lov om innskuddspensjon. Dette finner vi uheldig, og viser her spesielt til det som er skrevet om "enkelhet og klarhet" i mandatet til Banklovkommissjonen.

Feil sammenligningsgrunnlag.

I utredningen begrunnes valg av nivå dels ved at man foretar en sammenligning mellom ytelser i tidligere ordninger kontra hva den lovfestede ordningen vil gi. Her mener vi man gir et feil bilde

ved at man i sammenligningen benytter en ”ytelsespensjon på 59%”. De offentlige pensjonsordningene gir en dekning på 2/3 av lønn (67%), og så langt vi kjenner til, er det mest vanlig at tidligere private ordninger er lagt nærmest mulig opp til dette. Om man i sammenligningen hadde lagt seg på en ”65%-ordning”, ville man fått et helt annet bilde med betydelig avvik mellom ”eksisterende ordninger” og det som nå innføres. Man ser i denne sammenheng også bort fra at tidligere ordninger gjerne er livsvarige – og at de også har med uførepensjon, ektefelle/barnepensjon o.s.v. – noe som ikke er tilfelle for den nye ordningen.

Etter vårt skjønn blir det svært viktig å informere befolkningen slik at man får fram realitetene på dette punkt – se også nedenfor om informasjon.

Bedriftens kostnad.

Som nevnt foran, har vi forståelse for at man ved en slik nyordning, tar hensyn til bedriftenes kostnader, men sjøl med et minstekrav til innskudd på 3%, ville disse bedriftene fortsatt ha en betydelig konkurransefordel i forhold til bedrifter i samme bransje som allerede har pensjonsordning. Dette er en side av kostnads-spørsmålet som ikke er berørt i utredningen der man kun ser på belastningen for den enkelte bedrift.

Man vil også kunne dempe denne merkostnaden ved å innrømme bedriftene fritak for arbeidsgiveravgift på premien – noe som også ville bety mye for de bedriftene som allerede har en pensjonsordning – gjerne med mye høyere kostnad enn det man nå snakker om.

Lik sats.

Med bakgrunn i de begrunnelser som er gitt i utredningen, ser vi det som positivt at det nyttes en felles prosentsats for hele det aktuelle inntektsområdet – og ikke en høyere prosent for inntekter over 6G slik det er brukt i Lov om innskuddspensjon.

Ytelsesbasert eller innskuddsbasert?

Utredningen legger i alle sammenhenger stor vekt på å sammenholde regler og virkninger for innskuddsbasert pensjon (IP) med tilsvarende når det gjelder ytelsesbasert pensjon (YP). Samtidig sies det i kapittel 2: ”Regjeringen mener at mange grunner trekker i retning av at en evt. obligatorisk supplerende pensjonsordning bør være innskuddsbasert.” Dette er forståelig ut fra hensyn til bedriftene, men det er forhold som tilsier at de **ansattes interesser** kan være vel så godt dekket i en YP. Loven gir rom for begge, men her er det igjen et stort informasjonsbehov.

Mulighet for næringsdrivende?

Vårt forbund har siden 1992 hatt tariff-festet tjenstepensjon for vår lønnstakermedlemmer, og dette har gitt oss en viss kompetanse på området. Derfor håper vi at våre forslag og merknader kan bli vektlagt. Vi har også et betydelig antall sjølstendig næringsdrivende som medlemmer i vår organisasjon. I den relasjon setter vi pris på at det i Stortingsvedtaket legges opp til at det skal arbeides for å åpne for en frivillig tilslutning til kollektiv tjenstepensjon også for denne gruppen – jfr. mandatet til Banklovkommisjonen.

Økonomiforbundet
Fag • Fremtid • Fellesskap

Stort informasjonsbehov.

Det er ett område som ikke er vektlagt i utredningen – nemlig informasjon til befolkningen. Spørsmål vedr. pensjon oppleves generelt som vanskelig av den vanlige kvinne og mann. I dette tilfellet har nok de fleste fått med seg at det er vedtatt en lov om obligatorisk tjenstepensjon, men vi har også inntrykk at mange samtidig tror at man nå vil få en ordning på linje med det andre har hatt i tjenstepensjon tidligere. Ser man på spørsmål som uførepensjon, nivå på alderspensjon samt utbetalingstid for sistnevnte i sammenheng, må det være lov å si at det er stor avstand mellom gjeldene tjenstepensjonsordninger og det som nå lovfestes. Dette bør kommuniseres ut til folket tidligst mulig, og på en slik måte at de berørte kan ha mulighet til å påvirke det som bedriftene nå skal etablere. **Det er i denne fasen at arbeidstakere kan påvirke størrelsen på bedriftenes avsetning samt gjøre en vurdering av dette med egenandel fra ansatte.**

Med de forbehold som er tatt her, gir vi vår tilslutning til utredningens konklusjoner.

Med vennlig hilsen
Økonomiforbundet

Oddbjørn Kleppen
Organisasjonskonsulent